

ยังไม่เห็น ใครเป็นคนเบิก

ว่าด้วยเรื่องของท้องถิ่นหน่วยครับ เมื่อหัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกยังไม่ลงนาม แล้วเบิกเงินค่าลงทะเบียนฝึกอบรมไปแล้วหรือไม่

นางสาวเดียร์ เป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง มีหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลฯ ขอสำเนาฎีกาค่าลงทะเบียนตามโครงการฝึกอบรมในหลักสูตรการบริหารงานบุคคลข้าราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับตำแหน่ง “ระบบแห่ง” รุ่นที่ ๑ เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๙ เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท เพื่อรับทราบข้อมูลว่าได้มีการเบิกจ่ายเงินไปแล้วหรือไม่ เนื่องจากตนเองในฐานะหัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกเงินยังไม่ได้ลงนามในฐานะหัวหน้าหน่วยงานเบิก แต่องค์การบริหารส่วนตำบลฯ ปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า นางสาวเดียร์ขบอยโดยไม่มีเหตุผลสมควรตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๕ (๔) และ (๕) การเปิดเผยอาจกระทบประโยชน์ได้เสียของผู้หนึ่งผู้ใด และเป็นข้อมูลของบุคคลอื่นไม่เกี่ยวข้องกับนางสาวเดียร์ เปิดเผยไปก็ไม่เกิดประโยชน์กับผู้ขอและหน่วยงาน แต่จะทำให้ราชการและผู้อื่นเสียหายได้ นางสาวเดียร์จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ องค์การบริหารส่วนตำบลฯ มีหนังสือส่งเอกสารไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยฯ ประกอบการพิจารณาแต่ไม่ชี้แจงอะไรเพิ่มเติม

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารฎีกาค่าลงทะเบียนตามโครงการฝึกอบรมในหลักสูตรการบริหารงานบุคคลข้าราชการส่วนท้องถิ่นดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นางสาวเดียร์เป็นผู้มีส่วนได้เสียในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน จึงสมควรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเพื่อปกป้องสิทธิของตน จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลฯ ดังกล่าว เปิดเผยข้อมูลข่าวสารฎีกาค่าลงทะเบียนตามโครงการฝึกอบรมฯ พร้อมให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่นางสาวเดียร์

การขอมากหมายถึง การขอสำเนาเอกสารจำนวนหลายชุดเกินความจำเป็น โดยไม่มีเหตุผลสมควร ส่วนขบอยหมายถึง ขอเอกสารที่เคยขอไปและหน่วยงานก็ได้มีหนังสือส่งให้แล้วทุกครั้ง ก็ยังขอเอกสารชุดนั้นไปอีก มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(สค ๔๐๘/๒๕๖๒)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

ขออนุญาตหรือไม่

เราเห็นตึกกรมบ้านช่อง อาคารสูงต่าง ๆ ก่อสร้างมากมาย ถ้าเราอยากจะรู้ว่าได้ก่อสร้างถูกต้องหรือไม่ จะขอตรวจสอบได้หรือไม่

ร้อยตำรวจตรี ดาวน้อย มีหนังสือ ๒ ฉบับถึงเทศบาลเมืองแห่งหนึ่ง ขอข้อมูลข่าวสารสำหรับการขออนุญาตก่อสร้างอาคารพาณิชย์ของนายรุจน์อยู่หมู่ที่ ๑ และนางเล็กอยู่หมู่ที่ ๒ แต่เทศบาลเมืองฯ มีหนังสือแจ้งปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า ไม่ปรากฏว่าร้อยตำรวจตรี ดาวน้อยได้รับผลโดยตรงต่อการพิจารณาออกใบอนุญาตก่อสร้างแก่นายรุจน์และนางเล็ก และการเปิดเผยใบอนุญาตก่อสร้าง อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของบุคคลทั้งสอง ร้อยตำรวจตรี ดาวน้อยจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ เทศบาลฯ มีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงสรุปว่า เทศบาลฯ ได้พิจารณาตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบระเบียบเทศบาลฯ ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๑๔ เห็นว่า คำขอของร้อยตำรวจตรี ดาวน้อย ไม่แสดงเหตุผลและความจำเป็น จึงไม่เป็นไปตามระเบียบฯ ดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า แบบคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารตัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคารของนายรุจน์และนางเล็ก เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับร้อยตำรวจตรี ดาวน้อย ผู้อุทธรณ์ แจ้งในชั้นอุทธรณ์ว่าต้องการทราบข้อมูลตามคำขอเพื่อตรวจสอบว่า ทั้งสองคนได้ยื่นขอสร้างอาคารพาณิชย์หรือขอสร้างโรงฆ่าสัตว์ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่เท่านั้นเอง จึงวินิจฉัยให้เทศบาลฯ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้ร้อยตำรวจตรี ดาวน้อย แต่อาจใช้ดุลพินิจปกปิดข้อมูลข่าวสารในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่นโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕)

ขอฝากไว้ครับ เรื่องที่เกี่ยวกับหน่วยงานท้องถิ่น ขอให้ท่านเก็บไว้ดูเป็นตัวอย่าง เพราะอำนาจหน้าที่ไม่แตกต่างกันครับ คำขอข้อมูลที่ได้รับก็อาจเป็นเรื่องที่เคยมีคนขอจากที่อื่นมาแล้ว มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หรือไม่หรือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๔๒๐/๒๕๖๒)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

น้องขอดูแลพี่

เรื่องนี้เป็นประโยชน์ทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเพราะนำไปใช้ในเรื่องของครอบครัวได้น่าคิดครับว่า ควรจะไปศาลก่อน หรือไปขอข้อมูลจากโรงพยาบาลก่อน ไปดูกัน

นางอึ้งมีหนังสือถึงโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ขอสำเนารายงานการรักษาพยาบาลพร้อมผลการวินิจฉัยเบื้องต้นของนางอึ้ง ซึ่งเป็นพี่สาวของตนเอง ว่าเป็นบุคคลวิกลจริตหรือไม่ เพื่อให้พนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดี ยื่นคำร้องต่อศาลแต่งตั้งนางอึ้งเป็นผู้พิทักษ์ของนางอึ้ง แต่โรงพยาบาลฯ มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยว่า ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลเป็นความลับส่วนบุคคล จะเปิดเผยได้เฉพาะตามความประสงค์ของเจ้าของข้อมูล หรือตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ นางอึ้งจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โรงพยาบาลฯ มีหนังสือชี้แจงว่า ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเวชระเบียนของนางอึ้งได้ เนื่องจากขัดมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยผู้ป่วยรายนี้ยังมีชีวิตอยู่ นางอึ้งเป็นเพียงพี่น้องร่วมบิดามารดา หากนางอึ้งยื่นคำร้องขอให้ศาลแต่งตั้งตนเองเป็นผู้พิทักษ์ หรือศาลมีหมายเรียกก็จะเปิดเผยให้ได้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า กรณีนี้เป็นการขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลไม่สามารถดำเนินการด้วยตนเองได้ เพราะพิการ จิตฟื้นเพื่อน หรือมีเหตุอื่นก็ให้ผู้พิทักษ์ดำเนินการแทนเจ้าของข้อมูลได้ การที่ศาลยังไม่มีคำสั่งให้นางอึ้งเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ และแต่งตั้งใครเป็นผู้พิทักษ์ จึงยังไม่เป็นการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ นางอึ้งจึงควรดำเนินการตามกฎหมายร้องขอต่อศาลให้นางอึ้งเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถเสียก่อน การที่โรงพยาบาลฯ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลประวัติการรักษาพยาบาลของนางอึ้งจึงถูกต้องแล้ว วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

เรื่องนี้นางอึ้งคงไปขอศาลเรียบร้อยแล้วครับ หากครอบครัวใดมีเรื่องแบบนี้อีก ขอให้ไปศาลก่อนนะครับ จะได้ไม่เสียเวลา มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หรือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๔๑๖/๒๕๖๒)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ใครเป็นคนสั่ง

คนนี้มีเรื่องฟ้องคดีกันกับญาติ ต่อมาพนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องและพนักงานอัยการก็เห็นด้วยว่าอย่าฟ้องเลย เธอก็เลยอยากทราบว่าพนักงานอัยการท่านใดบ้างที่ลงชื่อสั่งคดี

นางสาวหนึ่ง ได้เข้าแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนขอให้ดำเนินคดีกับนางสาวสองและนางสาวสาม ซื้ออาหารร่วมกันปลอมแปลงเอกสารราชการ ใช้เอกสารราชการปลอม และยกยอกทรัพย์ ต่อมาพนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องทั้งสองคนและแจ้งไปยังพนักงานอัยการพิจารณาสั่งคดี ซึ่งต่อมามีคำสั่งยุติการดำเนินคดีทั้งสองคนในข้อหาร่วมกันยกยอกทรัพย์ เพราะยอมความกันและคดีขาดอายุความ ส่วนเรื่องปลอมและใช้เอกสารราชการปลอม หลักฐานไม่พอ นางสาวหนึ่งจึงขอข้อมูลข่าวสารจากสำนักงานอัยการจังหวัด เกี่ยวกับรายชื่อพนักงานอัยการที่รับผิดชอบและรายชื่อพนักงานอัยการที่ร่วมลงลายมือชื่อในคำสั่งไม่ฟ้อง แต่สำนักงานอัยการจังหวัดมีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ ๑ และจะเกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของพนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องในคดี ตามมาตรา ๑๕ (๒) และ (๔) นางสาวหนึ่งจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สำนักงานอัยการจังหวัดส่งเอกสารตามอุทธรณ์ไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า เมื่อได้รับหนังสือขอข้อมูลข่าวสารจากนางสาวหนึ่งแล้วได้แจ้งพนักงานอัยการที่มีชื่อเกี่ยวข้องว่าจะคัดค้านการเปิดเผยหรือไม่ ก็ได้รับตอบกลับไปมีทั้งคัดค้าน ยินยอม และไม่ตอบจึงถือว่าไม่ปฏิเสธ ส่วนเหตุผลที่ไม่เปิดเผยรายชื่อพนักงานอัยการตั้งแต่แรก เพราะไม่ทราบวัตถุประสงค์ที่แท้จริงว่าจะนำรายชื่อไปทำอะไร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า รายชื่อพนักงานอัยการที่รับผิดชอบและรายชื่อพนักงานอัยการที่ร่วมลงลายมือชื่อในคำสั่งไม่ฟ้อง เป็นข้อมูลข่าวสารการพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และพระราชบัญญัติองค์การอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการตามปกติของพนักงานอัยการ เมื่อได้มีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาแล้ว มีผลให้การพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ ๑ ตามมาตรา ๑๕ (๒) และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเมื่อเปิดเผยรายชื่อพนักงานอัยการไปแล้ว จะเกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความไม่ปลอดภัยแต่อย่างใด ตามมาตรา ๑๕ (๔) แต่การเปิดเผยจะทำให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ จึงวินิจฉัยให้สำนักงานอัยการจังหวัด เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นางสาวหนึ่ง แต่ไม่รวมถึงลายมือชื่อของพนักงานอัยการ อนุญาตให้ดูได้แต่ไม่ให้ถ่ายสำเนาเอกสาร

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ ทารือไปได้เนะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐/๒๒๘๓ ๔๖๗๘

(ที่ สค ๔๒๘/๒๕๖๒)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ขายนมวัว ก็เปิดเผยได้

นอกจากซื้อนมกล่องดื่มกันแล้ว วันนี้พาท่านไปดูการบริหารงานกิจการภายในของผู้ผลิตกันบ้างว่าจะออร์รอยเหมือนนมในกล่องหรือเปล่า

นายตุ้มมีหนังสือถึงสำนักงานสหกรณ์แห่งหนึ่ง ขอข้อมูลข่าวสาร ๒ รายการ คือ ๑) รายงานการสืบหาข้อเท็จจริงโครงการโคนมทดแทนสหกรณ์โคนมไทย-เดนมาร์ค และ ๒) รายงานการสืบหาข้อเท็จจริงการเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ แต่สำนักงานสหกรณ์ ฯ มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า เป็นความเห็นก่อนออกคำสั่งทางปกครองหรือคำแนะนำภายในหน่วยงาน ตามมาตรา ๑๕ (๓) นายตุ้มจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สำนักงานสหกรณ์ ฯ ส่งเอกสารตามอุทธรณ์ไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า นายตุ้มได้ร้องเรียนต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดขอให้ตรวจสอบโครงการโคนมทดแทนสหกรณ์โคนมไทย-เดนมาร์ค และเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ เรื่องถอดถอนนายตุ้มออกจากกรรมการสหกรณ์โคนมไทย-เดนมาร์ค ตรงนี้แหละครับที่นายตุ้มเขามีส่วนเกี่ยวข้อง นายทะเบียนสหกรณ์จึงแต่งตั้งคณะผู้ตรวจการสหกรณ์ตรวจสอบเรื่องดังกล่าว และรายงานผลต่อนายทะเบียนสหกรณ์แล้ว นายทะเบียน ฯ ได้เพิกถอนมติที่ประชุมรวม ๓ ครั้ง รวมทั้งมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ ด้วย และหารือไปที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าข้อมูลข่าวสารที่นายตุ้มมีคำขอจะเปิดเผยให้ได้หรือไม่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ตอบว่าเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๓) เป็นเอกสารภายในของสำนักงานสหกรณ์ ฯ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารทั้งสองรายการที่ถูกต้องตามที่สำนักงานสหกรณ์ ฯ ชี้แจง และนายตุ้มยืนยันแล้ว คือ สำเนาบันทึกของหัวหน้าคณะผู้ตรวจการสหกรณ์ และสำเนาแบบรายงานการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์โคนมไทย-เดนมาร์ค เมื่อคณะผู้ตรวจการสหกรณ์ตรวจสอบและรายงานผลเสร็จสิ้นแล้ว และสำนักงานสหกรณ์ ฯ ได้ให้นายตุ้มเข้าตรวจดูรายงานกิจการ ฯ แล้วแต่ไม่ให้สำเนา และข้อมูลข่าวสารการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์ ฯ เป็นรายงานข้อเท็จจริง มิใช่ความเห็นคำแนะนำภายในหน่วยงานเป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการตามปกติของสำนักงานสหกรณ์ ฯ การเปิดเผยไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ ฯ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แต่การเปิดเผยจะเป็นการตรวจสอบความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับนายตุ้มเป็นกรรมการที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ควรได้รับทราบข้อมูลเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเอง จึงวินิจฉัยให้สำนักงานสหกรณ์ ฯ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารทั้งสองรายการ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายตุ้ม โดยให้ลบหรือปกปิดชื่อพยาน และข้อความที่ทราบได้ว่าพยานเป็นใคร

นี่เป็นเรื่องย่อ ฉบับเต็มมี ๕ หน้าครับ ลองเข้าไปอ่านคำวินิจฉัยดู มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หารือไปได้ครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๔๐๕/๒๕๖๒)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”